

ČESKÁ REPUBLIKA

USNESENÍ

Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Michaely Židlické, soudkyně JUDr. Vlasty Formánkové a soudce zpravodaje JUDr. Vladimíra Sládečka o ústavní stížnosti Mgr. V. J. bytem , zastoupené JUDr. Václavem Vlkem, advokátem se sídlem Sokolovská 22, Praha 8, proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 53 Co 531/2011-162 ze dne 12. 1. 2012 a rozsudku Nejvyššího soudu ČR č. j. 30 Cdo 2387/2012-192 ze dne 23. 4. 2013, **takto:**

Ústavní stížnost se odmítá.

O d ů v o d n ě n í

Stěžovatelka se, s odvoláním na porušení čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), domáhá zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí.

Z obsahu ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí vyplývá, že stěžovatelka se žalobou domáhala po České republice - Ministerstvu spravedlnosti náhrady nemajetkové újmy ve výši Kč spolu s nárokem na omluvu, náhrady škody spočívající v ušlém zisku ve výši Kč a náhrady nákladů právního zastoupení ve výši 18 028,50 Kč, a to podle ustanovení § 9 a § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“). Svůj nárok odvozovala z nezákonného trestního stíhání, které proti ní bylo zahájeno dne 11. 10. 2006 pro podezření z trestného činu přijímání úplatku. Stěžovatelka byla dne zadržena a vzata do vazby. Omezení osobní svobody trvalo do Trestní stíhání bylo zastaveno usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 sp. zn. ze dne 24. 7. 2008, které nabylo právní moci dne 19. 8. 2008, neboť bylo nepochybně zjištěno, že se skutek, pro který bylo trestní stíhání vedeno, nestal.

Obvodní soud pro Prahu 2 rozsudkem č. j. 41 C 213/2010-100 ze dne 30. 6. 2011 žalobě částečně vyhověl a žalovanou zavázal k zaplacení částky Kč s příslušenstvím z titulu ušlého zisku a k části nákladů na právní zastoupení. Dále uložil

žalované povinnost zaslat stěžovatelce písemnou omluvu, povinnost [redacted] a příznal stěžovatelce nárok na náhradu nákladů řízení. Ve zbývající části žalobu zamítl z důvodu promlčení, neboť stěžovatelka uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy u žalované až dne 12. 3. 2010, tedy po lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb.

Městský soud rozsudek soudu prvního stupně ohledně části výroku II., kterou byla žaloba zamítnuta co do částky Kč [redacted] s příslušenstvím, potvrdil, ve výrocích III. a IV., kterými byla žalované uložena povinnost zaslat stěžovatelce omluvný dopis a [redacted], rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že se žaloba zamítá, neboť se rovněž jedná o nároky promlčené. Ve zbývajícím rozsahu pak napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud dovolání stěžovatelky v části směřující proti měnicímu rozsudku odvolacího soudu zamítl a v rozsahu potvrzení rozsudku soudu prvního stupně ohledně nároku na zadostiučinění ve výši [redacted] Kč s přísl. dovolání odmítl jako nepřijatelné.

Stěžovatelka namítá, že postupem soudů jí byla v rozporu s čl. 36 odst. 3 Listiny odňata možnost domoci se omluvy s ohledem na údajné promlčení nároku na náhradu škody způsobené výkonem veřejné moci.

Stěžovatelka založila argumentaci ústavní stížnosti na tvrzení, že promlčecí doba pro náhradu nemajetkové újmy stanovená v ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. se nevztahuje na omluvu. Podle stěžovatelky ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. rozlišuje pojmy "náhrada" a "přiměřené zadostiučinění", přičemž zákonodárce chápal pojem zadostiučinění jako širší, než pojem náhrada. Ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. pak hovoří pouze o promlčení práva na náhradu nemajetkové újmy. *A contrario* tedy lze dovodit, že se na jiné formy zadostiučinění nevztahuje. Pokud existuje zvláštní úprava pouze pro náhradu nemajetkové újmy, platí pro jiné formy zadostiučinění včetně omluvy obecná promlčecí doba v trvání tří let.

Porušení práva na náhradu škody způsobené výkonem veřejné moci stěžovatelka namítá také ve vztahu k popření možnosti přetrvání vzniklé nemajetkové újmy i po formálním ukončení trestního stíhání. Zdůrazňuje, že průvodním jevem trestního stíhání a vazby byla její veřejná a dlouhodobá [redacted], která měla negativní účinky na její psychický stav, rodinný život, zdraví jejích nejbližších a rovněž na její profesní kariéru. Následky popsaného stavu nepominuly s okamžitou platností doručením usnesení o zastavení trestního stíhání. Stěžovatelka nemohla v okamžiku ukončení trestního stíhání tento vývoj ani celkový rozsah následků předvídat. Striktní trvání na okamžiku doručení usnesení o zastavení trestního stíhání pak vede k nelogickému závěru, že promlčení počíná a může skončit dříve, než je možno tento následek v plném rozsahu popsat a prokázat a tedy dříve, než jej lze fakticky uplatnit u soudu.

Vzhledem k tomu, že bližší obsah ústavní stížnosti a napadených rozhodnutí je stěžovatelce i Ústavnímu soudu znám, není třeba jej podrobněji rekapitulovat.

Ústavní soud přezkoumal stížnost z hlediska kompetencí daných mu Ústavou ČR, tj. z pozice soudního orgánu ochrany ústavnosti, který není další instancí v systému všeobecného soudnictví, není soudem nadřízeným ostatním soudům a jako takový je oprávněn do jejich rozhodovací pravomoci zasahovat pouze za předpokladu, že nepostupují v souladu s principy obsaženými v hlavě páté Listiny.

Ústavní soud se nejdříve zabýval otázkou, zda jsou naplněny předpoklady meritorního projednání ústavní stížnosti [§ 42 odst. 1, 2 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Ústavním soudu“)] a dospěl k závěru, že ústavní stížnost představuje zčásti návrh zjevně neopodstatněný ve smyslu ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a zčásti nepřipustný podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu.

Citované ustanovení rozeznává jako zvláštní kategorii návrhů návrhy „zjevně neopodstatněné“, čímž se v zájmu efektivy a hospodárnosti dává Ústavnímu soudu příležitost posoudit přijatelnost návrhu ještě předtím, než si otevře prostor pro jeho věcné posouzení. Uvedené platí za předpokladu objektivně založené způsobilosti rozhodnout o „nepřijatelnosti“ již na základě obsahu napadených rozhodnutí orgánů veřejné moci a argumentace, jež je proti nim uplatněna v ústavní stížnosti, jestliže *prima facie* nedosahuje ústavněprávní roviny, tj. nemůže-li se, již vzhledem ke své povaze a obsahu, dotknout ústavně zaručených práv a svobod.

Podle ustanovení § 43 odst. 3 zákona o Ústavním soudu usnesení o odmítnutí návrhu podle odstavců 1 a 2 musí být písemně vyhotoveno, stručně odůvodněno uvedením zákonného důvodu, pro který se návrh odmítá a musí obsahovat poučení, že odvolání není přípustné. Ústavní soud se nicméně stručně vyjádří ke stěžejním námitkám.

Ústavní soud předesílá, že argumentace stěžovatelky v ústavní stížnosti se vztahuje k části žaloby, již se u civilních soudů domáhala zadostiučinění za nemajetkovou újmu podle zákona č. 82/1998 Sb. z důvodů nezákonného rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení. Svůj nárok tedy dovozovala z ustanovení § 31a odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb.

Ústavní soud konstatuje, že otázkou ústavněprávní konformity úpravy promlčecí doby náhrady nemajetkové újmy upravené v ustanovení § 32 odst. 3 zákona č. 82/1998 Sb. se zabýval v řadě předchozích rozhodnutí (např. nálezy sp. zn. II. ÚS 1612/09 a sp. zn. I. ÚS 904/08, usnesení sp. zn. IV. ÚS 1615/12, IV. ÚS 739/12 a I. ÚS 2781/12, dostupná na <http://nalus.usoud.cz>), přičemž s těmito závěry koresponduje i judikatura Nejvyššího soudu týkající se uvedené problematiky.

V nyní projednávané věci jak nalézací, tak odvolací soud i Nejvyšší soud rozhodovaly v intencích závěrů formulovaných v předchozí judikatuře Ústavního soudu. Jejich závěrům, podle nichž úprava promlčení v ustanovení § 32 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. je úpravou speciální a obecná úprava promlčení se tedy vůči těmto nárokům odvozovaným z ustanovení § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. nepoužije, a to včetně nároku na omluvu a zveřejnění omluvy, proto nelze z ústavního hlediska nic vytknout.

Stejně tak Ústavní soud neshledává jako ústavně rozporný závěr, podle nějž nelze v projednávaném případě posoudit přetrvávající negativní důsledky trestního stíhání jako další nemajetkovou újmu, se kterou by bylo možné spojit běh subjektivní promlčecí doby.

Ústavní soud ověřil, že civilní soudy se námitkami stěžovatelky (v podstatě shodnými jako v ústavní stížnosti) velmi podrobně zabývaly a své závěry patřičně

odůvodnily. Zejména Nejvyšší soud v odůvodnění rozhodnutí velmi srozumitelně a logicky vložil své úvahy, které jej vedly k zamítnutí dovolání směřujícího proti měnícímu výroku odvolacího soudu, týkajícímu se promlčení nároku stěžovatelky na omluvu a její zveřejnění. S ohledem na vyčerpávající odůvodnění rozhodnutí Ústavní soud neshledává důvod se k věci duplicitně vyjadřovat.

Vzhledem k argumentaci ústavní stížnosti dodává, že postup v soudním řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad jiných než ústavních předpisů, jakož i jejich aplikace při řešení konkrétních případů, jsou záležitostmi civilních soudů. Ústavní soud neposuzuje zákonnost vydaných rozhodnutí (pokud jimi není porušeno ústavně zaručené právo), neboť to přísluší výhradně těmto soudům.

Z výše uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka měla, jakmile byla seznámena s usnesením Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 9 sp. zn. [REDAKCE] ze dne 24. 7. 2008 o zastavení trestního stíhání, možnost u příslušného orgánu včas uplatnit nároky na zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Z argumentace předkládané v ústavní stížnosti i předchozích řízeních je přitom nesporné, že důvody pro uplatnění nároku na omluvu byly na straně stěžovatelky dány právě již na základě uvedeného rozhodnutí. Pokud stěžovatelka uvádí, že i po zastavení trestního stíhání dochází k její [REDAKCE] bylo namíste směřovat svou obranu proti konkrétním původcům nepravdivých informací.

Usnesení Nejvyššího soudu v části, kterým bylo dovolání stěžovatelky odmítnuto jako nepřipustné, je pak založeno na závěru, že dovoláním napadené rozhodnutí odvolacího soudu nemá po právní stránce zásadní význam. Tento závěr podle ustálené judikatury Ústavního soudu zásadně nepodléhá jeho přezkumné pravomoci (s výjimkou excesů v podobě rozhodovací libovůle či přepjatého formalismu). Ústavní soud z výše uvedených příčin neshledal v projednávané věci důvod, aby z ústavněprávního hlediska zpochybňoval řádně odůvodněný závěr dovolacího soudu o nepřipustnosti dovolání.

Jak je zřejmé, Ústavní soud nedovodil porušení stěžovatelkou vytýkaného práva na náhradu škody zakotveného v čl. 36 odst. 3 Listiny, podle něž každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Článek 36 odst. 4 Listiny pak zmocňuje zákonodárce k provedení tohoto základního práva úpravou podmínek a podrobností. Zákonem, jehož podmínky bylo třeba při uplatnění v žalobě uvedených nároků dodržet, je právě zákon č. 82/1998 Sb. Skutečnost, že civilní soudy neshledaly naplnění zákonných podmínek umožňujících vyhovění nároku automaticky neznamená porušení uvedeného základního práva.

Stěžovatelka podle petitu ústavní stížnosti napadá rozhodnutí městského soudu v plném rozsahu, včetně výroku, kterým byl částečně zrušen rozsudek soudu prvního stupně a věc mu vrácena k dalšímu řízení. V tomto rozsahu se jedná o ústavní stížnost nepřipustnou, neboť ve věci bude nadále vedeno řízení před civilními soudy. Ústavní soud není oprávněn s ohledem na jeho kompetence dané Ústavou ČR a zákonem o Ústavním soudu zasahovat do řízení a věc posuzovat ještě před vyčerpáním všech zákonem stanovených prostředků.

Na základě výše uvedeného byla ústavní stížnost mimo ústní jednání a bez přítomnosti účastníků řízení podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu zčásti odmítnuta jako návrh zjevně neopodstatněný a zčásti podle ustanovení § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu jako návrh nepřijatelný.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 16. října 2013

JUDr. Michaela Židlická
předsedkyně senátu Ústavního soudu

Za správnost vyhotovení:
Lenka Kubacká

